

דף יט.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ב ה"ד

יוצא דופן והבא אחריו א שניהן אינן בכור. הראשון מפני שאינו פטר רחם והאחרון מפני שקדמו אחר. אפלו יצאה נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם אינו בכור:

שו"ע יו"ד סימן שטו ס"ב

ב. יוצא דופן והנולד אחריו דרך הרחם שניהם פטורים^ב, אפי' ילדה נקבה תחילה דרך דופן וזכר אחריה דרך רחם פטור. בכור שהוא טומטום הרי זה ספק בכור, ויאכל במומו^ג לבעלים, מ"מ אם הוא מטיל מים במקום זכרות שלו, בכור ודאי הוא^ד, וצריך ליתנו לכהן.

דף יט:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"ז

הלוקח בהמה מן הנכרי^ה ואין ידוע אם בפרה או לא בפרה וילדה אצלו הרי זה ספק בכור ויאכל במומו לבעלים ואינו לכהן שהמוציא מחברו עליו הראיה:

- א. כסף משנה: יוצא דופן והבא אחריו וכו'. משנה פרק ב' דבכורות (דף י"ט) וכרבי עקיבא. ומה שכתב אפילו יצאת נקבה דרך דופן וכו'. שם בגמרא:
- ב. יוצא דופן משום שלא קידש ברחם, והבא אחריו משום שאינו בכור לכל בניה כי יש יוצא דופן לפניו. ש"ך ס"ק ו'.
- ג. וזה שהוא טומטום לא הוי מום כיון שדרכו לקרוע. ש"ך ס"ק ח'.
- ד. מסקנת הגמ' בבכורות מ"ב ע"ב.
- ה. כסף משנה: הלוקח בהמה מן הנכרי וכו'. משנה בריש פרק ג' דבכורות (דף י"ט): אם ספק יאכל במומו לבעלים:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן שטז פ"א

א. הלוקח בהמה מעכו"ם ואין ידוע אם בכרה וילדה, הרי זה ספק בכור¹ ויאכל במומו לבעלים שהמוציא מחבירו עליו הראיה, בין אם לקחה תוך שנתה או אחר שנתה. אפי' אם העכו"ם מסל"ת שכבר ביכרה אינו נאמן².

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"י

בְּהֵמָה דִּקְחָה שֶׁהִפִּילָה עֶבֶר³ שְׁעֵדִין לֹא נִתְבָּאָר צוּרְתוֹ הַרְבֵּה וְנִכְרְת לְכָל וְזֶהוּ הַנִּקְרָא טְנוּף. אִם אָמְרוּ הָרוּעִים עֶבֶר הוּא אֵלָא שְׁנַפְסָדָה צוּרְתוֹ הָרִי זֶה פְּטוּרָה מִן הַבְּכוּרָה וְצָרִיף לְהִרְאוֹתוֹ לְרוּעָה חָכָם. לְפִיכֵן הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַנִּכְרִי אֶפְלוּ הִיתָה קִטְנָה וְיִלְדָה אֶצְלוּ בְּתוּף שְׁנָתָה הָרִי זֶה סֵפֶק בְּכוּר שְׁמָא טְנוּף הִפִּילָה בְּרִשׁוֹת הַנִּכְרִי. וְכֵן בְּהֵמָה גִּסָּה שֶׁהִפִּילָה שְׁלִיא הָרִי זֶה סִימָן וְלֹד שְׂאִין שְׁלִיא בְּלֹא וְלֹד וְנִפְטָרָה מִן הַבְּכוּרָה. וּמִתָּר לְהַשְׁלִיף אוֹתָהּ הַשְׁלִיא לְכָלְבִּים שְׂאִין מִתְקַדֵּשׁ בְּבְכוּרָה אֵלָא זָכָר וְחִזְקַת הַנּוֹלָדִים מְחַצֵּה זְכָרִים וּמְחַצֵּה נְקִיבוֹת. וְכִבֵּר בְּאַרְנוֹ שֶׁהִזְכָּר שְׂאִין בּוֹ מְקַצֵּת סִימָנִי אִמּוֹ אֵינוֹ

1. ממשנה בכורות י"ט ע"ב וכו"ע.

2. אפי' במסל"ת שלא להשביח מקחו לא מהני אם לא שהיא חולבת. ש"ך ס"ק ב'.

3. כסף משנה: בהמה דקה שהפילה עובר וכו'. משנה וגמ' בר"פ הנזכר (דף י"ט כ') ובדף הנזכר בגמרא: לפיכך הלוקח בהמה מן הנכרי וכו'. בריש פרק הנזכר פלוגתא דתנאי ופסק כרבי עקיבא: וכן בהמה [גסה] שהפילה שליא הרי זה סימן ולד וכו'. משנה שם ופ' בהמה המקשה: ומה שכתב ומותר להשליך אותה שליא לכלבים וכו' אבל בהמת קדשים שהפילה שליא תקבר וכו'. משנה (דף ע"ז) וגמרא פרק בהמה המקשה:

מִתְקַדֵּשׁ בְּבִכּוּרָה וְנִמְצָא מְעוּט הַנּוֹלָדִים הֵן הַמִּתְקַדְּשִׁין
 בְּבִכּוּרָה וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לְמְעוּט. אָבֵל בְּהֵמַת קֳדָשִׁים
 שֶׁהַפִּילָה שְׁלֵיָא תִקְבֵּר [שֶׁהִנְקָבוֹת בָּהּ כְּזָכָרִים]:

שו"ע יו"ד סימן שמו פ"ז

ז. בהמה דקה שנימוח העובר שלה ויצא המיחוי פטורה מהבכורה,
 וצריך להראות לרועה חכם אם זה מיחוי ולד.

אבל בהמה גסה שהפילה שליה פטורה מהבכורה^ט, והשליה עצמה אין
 לה קדושה ומותר להאכילה לכלבים.

האם בחררת דם פטורה מהבכורה, והחררה תיקבר כדי לפרסמה שהיא
 פטורה מהבכורה.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' איסורי ביאה פ"י ה"ד

הַמִּפְלֵת שְׁלֵיָא תֵשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקָבָה. י לא שֶׁהַשְּׁלֵיָא וְלָד
 אֶלָּא שְׂאִין שְׁלֵיָא בְּלֹא וְלָד. הַפִּילָה נִפְּלָ וְאַחַר כֶּן הַפִּילָה
 שְׁלֵיָא חוֹשְׁשִׁין לְשְׁלֵיָא וְהָרִי הוּא כְּוֹלָד אַחַר וְאֵין אוֹמְרִין
 זו שְׁלִית הַנִּפְּלָ. שְׂאִין תּוֹלִין אֶת הַשְּׁלֵיָא אֶלָּא כְּוֹלָד שֶׁל
 קִימָא. לְפִיכֶן אִם יִלְדָה וְלָד שֶׁל קִימָא וְהַפִּילָה שְׁלֵיָא

ט. שאין שליה בלא ולד, וכן בחררת דם, מ"מ השליה א"צ לקבור שהכל יודעים שאין
 שליה בלא ולד ע"כ א"צ פרסום. ט"ז וש"ך.

י. כסף משנה: הפילה נפל ואח"כ הפילה שליא וכו' לפיכך אם ילדה ולד של קיימא
 והפילה שליא אפילו אחר כ"ג יום תולין אותו בולד ואין חוששין לולד אחר. שם אמר
 רבה בר בר חנה אמר ר"י מעשה ותלו את השליה בולד עד כ"ג יום. ויש לתמוה על רבינו
 למה כתב אפי' אחר כ"ג יום והלא בגמרא לא אמרו אלא עד כ"ג יום. ונ"ל שהטעם משום
 דמסיים בה בגמרא

את הספרים "דף היומי עין משפט על ה"דף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

אָפּלוּ אַחַר כ"ג יום תולין אותו בַּיָּלָד וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לְיָלָד
אַחַר. שֶׁהַיָּלָד קָרַע הַשְּׁלִיָּא וַיִּצָּא:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' בכורות פ"ה ה"ג

כָּל בְּכוֹר שֶׁהוּא סָפֵק דִּינוֹ שְׂרֵעָה * עַד שְׂיִפֵּל בּוֹ מוֹם
וַיֵּאָכֵל לְבִעָלָיו. וְאִם תִּפְשׂוּ הַכֹּהֵן אֵין מוֹצִיאֵין אוֹתוֹ מִיָּדוֹ
וְאוֹכֵל אוֹתוֹ בְּמוֹמוֹ. אָבֵל אֵינוֹ מִקְרִיבוֹ שְׂאֵין מִקְרִיב
לְעוֹלָם אֶלָּא בְּכוֹר וְדַאי שְׂמָא יִשְׁחַט חֲלִין בְּעִזָּרָה:

שו"ע יו"ד סימן שטו ס"א

א. ספק בכור אין הבעלים צריכים ליתנו לכהן * אלא ישהנו עד שיפול
בו מום ויאכלנו, ואסור בגיזה ועבודה *.

ואם תקף אותו הכהן ממנו אין מוציאין * אותו מידו.

כ. כסף משנה: כל בכור שהוא ספק דינו שירעה וכו'. פשוט שם במשנה. ומ"ש ואם
תפשו הכהן וכו'. נתבאר בפרק שני. ומ"ש אבל אינו מקריבו וכו'. פשוט הוא: אמר
ליה רב יוסף עד כ"ד אמרת לן וסובר רבינו דקושטא קאמר רב יוסף אלא דכי א"ל עד
כ"ד הויה יום יציאת השליא בכלל והשתא כי קאמר כ"ג לא הוי יום יציאת שליא בכלל
וללמדנו כן כתב אפילו אחר כ"ג יום דע"כ אינו מוסיף על כ"ג אלא יום אחד דאם אתה
אומר ב' אני אומר ג' או ק' ואין לו גבול דמה"ט אמרינן בעלמא תפסת מועט תפסת וכיון
דאינו מוסיף על כ"ג אלא יום אחד ממילא משמע שהוא יום יציאת השליא דאל"כ למה
לא כללו עם הימים הקודמים דלכתוב דתולין עד כ"ד יום אלא משום דאי כתב הכי הוה
אפשר למיטעי ולמימר דכ"ד יום בלא יום יציאת השליא קאמר והשתא דכתב אפי' אחר
כ"ג משתמע מילתא שפיר וכדפרישית:

ל. ממשנה בכורות דף י"ז ע"ב.

מ. מברייתא ב"מ דף ו' ע"ב.

נ. רמב"ם בפ"ה מבכורות ממימרא דרב המנונא בב"מ ו' ע"ב, אע"ג דדחי לה שם בגמ'
סבר הרמב"ם דההיא דחיה בעלמא היא ולא קיי"ל כוותיה, דאחרי שהכהן תפסו הפך
הישראל למוציא מחברו ועליו הראיה.

הגה: וי"א דמוציאין אותו מידו^ט, וכן הלכתא. ואפי' אם נתן אותו הישראל לכהן בטעות שהיה סבור שצריך לתת אותו לכהן, ואח"כ נודע לו שאינו צריך, הכהן צריך להחזיר לו.

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"ח הי"א

עֶשֶׂר חֲנִיּוֹת תִּשַׁע מוֹכְרוֹת בְּשֵׁר שְׁחוּטָה וְאַחַת מוֹכֶרֶת נְבִלוֹת וְלֶקַח בְּשֵׁר מֵאַחַת מֵהֵן וְאִינוּ יוֹדְעַ מְאִיזָה מֵהֵן לֶקַח הָרִי זֶה אֲסוּר שְׁפָל קָבוּעַ כְּמַחְצָה עַל מְחַצָּה דָּמִי. אֲבָל בְּשֵׁר הַנִּמְצָא מְשֻׁלָּךְ בְּשׁוּק הַלֵּךְ אַחַר הָרֶב דְּכָל דְּפָרִישׁ מְרַבָּא פְּרִישׁ. אִם הָיוּ רַב הַמוֹכְרִים עֲכוּ"ם אֲסוּר. וְאִם הָיוּ רַב הַמוֹכְרִים יִשְׂרָאֵל מִתָּר:

שו"ע יו"ד סימן קי ס"ג

ג. ד. תשע חנויות מוכרות בשר כשר^ע וחנות אחת מוכרת בשר נבילה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה לקח הרי זה אסור^ט שכל קבוע

ט. דעת הרא"ש, ועיין בגאון במה שהאריך מאוד במחלוקתם, וסיים שנראה כדעת הרמב"ם עיקר.

וטעמו של הרא"ש דמוציאין מידו כיון שעכ"פ חזקה דטובת הנאה ליתנו הישראל למי שירצה הרי זה בחזקתו, והכהן לעולם הוא נקרא המוציא מיד הישראל, וע"כ מוציאין מידו. ש"ך בס"ק ג'.

והט"ז בס"ק א' כתב הטעם הואיל ומתחילה לא בא ליד הכהן בהיתר והוא עצמו היה לו ספק בשעת תפיסה ע"כ מוציאין מידו, לדעת הרא"ש.

ע. מברייטא בפסחים דף ט', ובנדה דף י"ח, וכתובות ז'.

פ. ואפי' לקח חתיכה שאינה ראויה להתכבד, ב"י בשם הרשב"א.

ה"ה אם היו מוחזקות בעיר שיש עשר חנויות שמוכרות שחוטה ולקח מאחת מהן ואח"כ נודע שאחת מהן מוכרת נבילה ג"כ אסורה החתיכה. ש"ך ס"ק י"ד מספק מבדק הבית מהרא"ה, אמנם הר"ן והתוס' ס"ל דאינו אסור אלא מכאן ואילך אבל למפרע אם לקח קודם שנודע שיש איסור בכלל או חנות שמוכרת נבילה מותרת החתיכה, וכן הסכים הפר"ח סוף

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

כמחצה על מחצה דמי ז.

אבל בשר הנמצא בשוק ק או ביד עכו"ם ר מותר כיון שרוב החנויות מוכרות בשר כשר, וכל דפריש מרובא פריש ש. וזהו דין תורה אבל חכמים אסרוהו ה אע"פ שכל השוחטים וכל המוכרים ישראל.

אות י"ג, ולענין דינא בהפ"מ יש להקל.

צ. זה נלמד בב"ק דף מ"ד ע"ב ובכתובות ט"ו ע"ב מפסוק ד"וארב לו וקם" פרט לזורק אבן לחבורת אנשים שעמדו שם ט' ישראלים ואחד עכו"ם שפטור משום ספק נפשות להקל, ואע"ג דרוב ישראלים היו מ"מ הו"ל קבוע וכמחצה על מחצה דמי. ש"ך ס"ק ט"ו. ודע דמה שקימ"ל שקבוע כמחצה על מחצה בין לקולא בין לחומרא כגון ט' חנויות מוכרות נבילה ואחת מוכרת שחוטה ולקח ואינו יודע מאיזה לקח הוא כמחצה על מחצה ולא אסורה החתיכה אלא משום ספיקא ולא אומרים דהולכים אחר הרוב, וכך במפורש בכתובות שם. ש"ך שם. ומ"מ בכה"ג אם תפול חתיכה זו באחרים הכל אסור ואינו נותר משום ספק ספיקא כיון שכאן מדינא אסורה החתיכה, אבל ברוב חנויות היתר ולקח מאחת מהן ונתערב באחרים מותרים מטעם דכל הדין של קבוע חידוש הוא שהרי יש רוב היתר לא כן להיפך ואין לך בו אלא חידושו. כ"כ הנ"י שם. כף החיים אות ל"ו. ואם ט' נבילה ואחת כשרה הפוך הדין דבלקח אסור מכח "ספק" דקבוע כמחצה על מחצה אבל בפירש הוא ודאי נבילה דמרובא פריש.

ק. אפי' חתיכה הראויה להתכבד. ש"ך ס"ק ט"ז.

ואפי' נמצא קרוב לנבילה דרוב וקרוב הלך אחר הרוב, ב"י בבד"ה בשם ר"י. כף החיים אות ט"ל.

ר. ואם לקחו קטן דינו כלקחו עכו"ם, כ"כ הרוקח בסי' ת"ף. ש"ך ס"ק י"ח. וכתב הפר"ח דאם נמצא ביד קטן חריף דינו כנמצא ביד גדול. והטעם דכל זמן שאנו רואים אותו ביד עכו"ם או ביד קטן לא חייבים לברר ולשאול לו כל זמן שלא ראינו שיצא מהחנות, אבל כנמצא ביד גדול או ביד קטן חריף כשהוא לפנינו מחוייבין לשאול לו דאיכא לברורי וע"כ אסור. כף החיים אות מ"א.

אם לקח מכל חנות חתיכה כגון משבעה חנויות מתוך העשר ואינו יודע אם חתיכה אחת היא מחנות הנבילה אם הם חתיכות הראויות להתכבד אסורות אבל בלי זה בטלה חתיכת האיסור ברוב דיבש ביבש חד בתרי בטיל. כ"כ הפר"ת בסוף אות י"א.

ש. דכיון שנייד הולכים אחר הרוב דהשתא לאו קבוע הוא. כ"כ רש"י בחולין צ"ה ע"א. ש"ך ס"ק י"ט.

ת. משום בשר שנתעלם מן העין, כמו שנתבאר בסי' ס"ג, ושם הרמ"א כתב דיש להקל ע"ש.

ומה שאנו אומרים כל דפריש מרובא פריש היינו שלא פירש לפנינו אבל פירש לפנינו הוא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: מה שאומרים כל דפריש מרובא פריש היינו שלא פירש לפנינו א או כשראה שהעכו"ם לקחו מהחנות דהוי כאילו הוא לקחו בידו.

עין משפט ו. הרמב"ם הל' יבום וחליצה פ"א הט"ז

כָּבֵר בְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אִישׁוֹת שֶׁבֶן תִּשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד
 בִּיאָתוֹ בִּיאָה וְדָבַר זֶה הִלְכָה מִפִּי הַקְּבֵלָה. לְפִיכֹךְ יָבֵם
 קָטָן שָׂבָא עַל יְבֻמָּתוֹ אִם הָיָה בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד
 יָקִים. אָבֵל אֵינוֹ חוֹלֵץ עַד שְׂיִגְדֵל וַיִּבְדֵּק שְׂהָרִי (דברים
 כה-ז) 'אִישׁ' כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה לְעֲנִין חֲלִיצָה. וְאִם הָיָה

כאילו לקחו בידו משום דהספק נולד במקום הקביעות. כ"כ הש"ך בס"ק כ"א. והפר"ת באות י"ט.

ובקבוע אפי' מין במינו הוי ליה כמחצה על מחצה. ובפירש אפי' שלא במינו אמרינן מרובא פריש. ש"ך שם.

א. ודעת הר"ן בפג"ה שאע"פ שראה אותו פירש מן הקבוע מדינא שרי, דמדאורייתא לא מיקרי קבוע אלא במקום קביעותו אלא שחכמים גזרו כשראהו פירש מן הקבוע גזירה שמא יקח מן הקבוע, אבל בסה"ת בס"י נ"א כתב דאם פירש אחד לפנינו אסור מן התורה כאילו לקחו הוא בידו, וכן דעת הרוקח בס"י ת"פ וכ"נ דעת הרשב"א, וכן דעת התוס' בפסחים לגבי ט' צבורין וכן עיקר, וכן כתב הפר"ח והש"ך בס"ק כ"ב, ודלא כהב"ח.

בט' חנויות כשרה ואחת נבילה ופריש דהולכים אחר הרוב אפי' יש בחנות הנבילה יותר בשר מכל הט' חנויות של הכשרות ג"כ מותר, כ"כ הר"ן והישועות יעקב כאן בשו"ע אבל בכינת אדם בשער הקבוע סי' ט"ז כתב דבכה"ג אזלינן בתר רוב בשר.

ולענין הלכה כתב בזבחי צדק דאזלינן לחומרא בתר רוב בשר וכן בתר ט' חנויות, וכן אם יש ט' חנויות נבילה ואחת כשירה ובכשירה יש רוב בשר יותר מכל חנויות הנבילה ופירש הולכים ג"כ לחומרא ואסור, וכל זה לדעת המתירין בשר שנתעלם מן העין, אבל לדעת השו"ע שאסור מצד בשר שנתעלם מן העין אין נפ"מ. כף החיים אות מ"ח.

אם יש בחנות אחת חתיכות ידועות של איסור ובמקום אחר הרוב דהיתר ופירשה חתיכה אחת ועדיין בתוך החנות ולא ידוע ממי פירשה בזה לא אמרינן כל דפריש מרובא פריש כיון שעדיין בתוך החנות יש לה דין קבוע כמחצה על מחצה ואסורה, מכינת אדם. בכף החיים אות מ"ט.

חתיכה שהותרה אחרי דין כל דפריש מרובא פריש גם אם חזרה למקום הקביעות ואנו מכירים אותה אינה חוזרת לאיסור אחרי שהותרה. כף החיים אות נ'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

פְּחוֹת מְזֵה אֵין בִּיאָתוֹ בִּיאָה. וּבִיאַת בֶּן תִּשַׁע שָׁנִים אֵינָה
קוֹנָה קְנִינָן גָּמוּר. לְפִיכָךְ אֵין יִבְמָתוֹ נִתְּרַת לְזָר עַד שְׂיָבוֹא
עָלֶיהָ אַחַר שְׂיִגְדֵּל אוֹ עַד שְׂתַּחֲלֵץ כְּמוֹ שְׂיִתְּבָאָר:

הרמב"ם הל' יבום וחליצה פ"א הי"ז

וְכֵן הֵיבָמָה הַקְטָנָה אִם רָצָה הֵיכָם לִיבָם אוֹתָהּ מִיבָם
אָבֵל אֵינָה חוֹלְצַת עַד שְׂתַּגְדִּיל וְתִבְדֶּק. וְאִפְלוּ נִבְעָלָה
אַחַר י"ב שָׁנָה אֵינָה חוֹלְצַת עַד שְׂתִּבְדֶּק וְיִמְצָאוּ בָּהּ
הַסִּימָנִין:

שו"ע אה"ע סימן קסז ס"א

א. קטן מבן ט' שנים ויום אחד ביאתו קונה ביבמתו כמאמר בגדול ב.
ובאשה דעלמא אינה קונה כלל, לפיכך נשא הקטן אשה ומת פטורה
מהחליצה ומהיבום.

שו"ע אה"ע סימן קעב סעיף יא יב

יא. החרשת והשוטה והקטנה, מתיבמות ולא חולצות. ואם רצה היבם
לגרש החרשת בגט אחר שיבעול אותה, ה"ז מגרש.

יב. חרש שוטה וקטן, אינם בני חליצה, אבל מייבמין. והחרש, אם
נפלה לו מאחיו פקה, אינו יכול להוציא לעולם. אבל אם נפלה לו
מאחיו חרש, יכול להוציא בגט אחר שיבעול. והקטן, יוציא בגט, אם
בא עליה לאחר שהגדיל; ואם לאו, צריכה גט למאמרו וחליצה לזיקתו.

ב. מ"מ זוכה בנכסי אחיו מרש"י ועיין בב"ש.